3MICT

Засідання дванадцяте, ранкове (Вівторок, 15 березня 2016 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп4
Вшанування пам'яті воїнів – героїв Карпатської України хвилиною мовчання15
Прийняття Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей подання службовими особами декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2016 році» з пропозиціями Президента України16
Включення до порядку денного проекту Постанови «Про заходи з реалізації рекомендацій щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України»24
Голосування щодо включення до порядку денного проектів законів:
«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей звернення в дохід держави грошових коштів, валютних цінностей, державних облігацій України, казначейських зобов'язані України, дорогоцінних металів та/або каміння, інших цінностей та доходів від них до ухвалення вироку суду»25, 31

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини»	25, 35
Заява від депутатських груп «Партія «Відродження» та «Воля народу»	29
Заява від депутатських фракцій «Батьківщина» і Радикальної партії Олега Ляшка	30
Інформація про зміни у складі депутатської фракції «Блок Петра Порошенка»	31
Заяви народних депутатів України щодо голосуванн	я36
Результати поіменної реєстрації	

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ДВАНАДЦЯТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 15 березня 2016 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги народні депутати! Давайте перед початком роботи привітаємо нашу колегу Наталію Кацер-Бучковську з днем народження і побажаємо їй успіхів, усього найкращого! (Оплески).

Шановні колеги народні депутати, учора під час засідання Погоджувальної ради ми намагалися знайти рішення про вихід з політичної кризи, яка склалась в нашій країні. Я переконаний, що сьогодні рішення буде знайдено, тому що на це в нас немає місяців — рахунок пішов на дні. Я вірю в мудрість лідерів політичних сил, які знайдуть правильне рішення, сприйняте українським суспільством, що дозволить вийти із ситуації, яка склалась.

Учора більшість фракцій і груп українського парламенту засвідчили свою готовність приймати найважливіші рішення, зокрема сьогодні прийняти останній закон, що уможливить запровадження безвізового режиму. Хочу сказати, що під час нашого спільного візиту до Брюсселя Європейський Союз запевнив нас, якщо ми приймемо цей закон та найближчим часом уряд створить НАЗК, право на безвізовий режим для громадян України буде надано. Інших застережень я не почув. Тому наше завдання ми маємо сьогодні виконати на відмінно.

Окрім того, сьогодні буде підготовлений за підписом лідерів фракцій і груп українського парламенту проект Постанови «Про заходи з реалізації рекомендацій щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України». Це наш спільний продукт, розроблений на основі кращого європейського досвіду щодо трансформації українського парламенту. І я буду просити вас підтримати цей проект постанови.

Також сьогодні ми маємо прийняти рішення щодо спецконфіскації. Ви знаєте, що 1,5 мільярда доларів режиму Януковича, які арештовані, мають слугувати українському суспільству і громадянам. Для цього треба прийняти спеціальний закон, норми якого дозволять це зробити. Отже порядок денний у нас сьогодні важливий. Є питання, які стосуються соціальної та оборонної сфер. Я розраховую, що різні політичні фантазії нам не заважатимуть приймати відповідні рішення, необхідні для українського суспільства.

Шановні колеги народні депутати! Прошу вас зайняти свої місця і підготуватися до реєстрації.

Увімкніть систему «Рада».

У сесійній залі зареєструвалися 347 народних депутатів. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Відповідно до Регламенту Верховної Ради України ми маємо 30 хвилин на виступи від фракцій і груп. Шановні колеги, прошу вас записатися на виступи.

Віктор Васильович Бондар, депутатська група «Партія «Відродження».

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ №191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановний Володимире Борисовичу! Шановні колеги! Ми вимушені констатувати, що ця коаліція, влада, на жаль, довели країну до того, що на сьогодні немає дієздатного уряду, немає ніякої програми економічних дій, програми відродження економіки, промисловості. Ми бачимо, що в залі панує істерія навколо нового Прем'єра, нових кадрових пропозицій. Тільки, на жаль, забули про єдине — на вулиці реальне життя, в людей є реальні проблеми.

Ви піднімаєте тарифи, хоча перед виборами обіцяли, що цього робити не будете, навпаки, будете знижувати. Ви обдурили людей! Ви обіцяли підняти пенсії, заробітні плати. Натомість нічого не робиться. Ви обіцяли нові робочі місця. Натомість очікуються нові скорочення практично в усіх галузях економіки України. Мільйони людей залишаться без роботи.

Ми запитуємо: до чого веде ваша політика? Що ви очікуєте отримати від цієї країни через рік? Куди ви збираєтесь тікати з цієї країни? Одні вже втекли і живуть сьогодні в Москві й Ростові. А ви

куди збираєтесь? Вам немає куди тікати. Вас відловлюватимуть і розстрілюватимуть на місці за те, що ви сьогодні робите.

Ви подивіться, прийняли закони (місяць тому прийняли закон щодо фінансування профтехосвіти, яка залишилась без фінансування, щодо компенсації пільгових перевезень — ідеться про пенсіонерів і пільговиків, які сьогодні не мають копійки на те, щоб дібратися з села до райцентру), які уможливлюють вирішення частини питань, але вони не підписані Президентом, ніхто про це не говорить, ніхто нічого не думає. Тоді нехай Голова Верховної Ради бере на себе відповідальність і підписує їх, публікує. Нехай набирають чинності.

Я хочу запитати: ми можемо хоча б тут, у парламенті, навести порядок? Я вже не кажу про уряд, про взаємодію уряду і Президента. Шановні члени коаліції, зупиніться! Сядьте, домовтесь з Президентом, Прем'єром про те, як ви працюєте. Є проблема щодо кадрових питань Кабінету Міністрів (набрали на посади міністрів 90 відсотків профнепридатних людей), поміняйте їх, не тягніть часу. Країна вже не витримує ваших економічних експериментів. Треба відроджувати країну, економіку, промисловість. Треба робити потужні інфраструктурні об'єкти — будувати дороги, мости, заводи, тоді почнеться зростання економіки, будуть зарплати, пенсії. А ви, на жаль, робите все, щоб добити цю країну, потім її громадян погнати на вибори і залишити їх наодинці з бідами, з якими вони не справляться. Це буде ваша відповідальність. Якщо не вмієте керувати, віддайте нам владу, і ми приведемо країну в порядок. Ми готові взяти на себе відповідальність.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ПАРУБІЙ А.В.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бойко, фракція «Опозиційний блок». Будь ласка.

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний пане головуючий! Шановні народні депутати! Економічна ситуація в країні продовжує погіршуватися. Країна впевнено руха-

ється в бік найбідніших країн світу. Беззаперечним доказом цього є руйнація реального сектору економіки, знищення малого/середнього бізнесу та промисловості. Рівень безробіття досяг небувалих розмірів — лише серед молоді він становить 23 відсотки. Втрата робочих місць, девальвація національної валюти, зростання цін зачепили більшість українських громадян. Разом з тим, уряд продовжує піднімати комунальні тарифи, називаючи це реформами.

Фракція «Опозиційний блок» закликає негайно прийняти зміни до бюджету в частині індексації зарплат і пенсій. Необхідно виправити помилку в Податковому кодексі, з тим щоб підтримати фермерів. Ми наполягаємо на поверненні на цьому пленарному тижні до розгляду законів, які стосуються підвищення соціальних стандартів, зарплат і пенсій.

Ми знову наголошуємо на тому, що Верховна Рада стоїть осторонь виконання Мінських угод, їх законодавчого закріплення. Ситуація на південному сході країни почала загострюватися. Так може відбуватися роками, якщо не виконати головних положень, досягнутих в Мінських домовленостях, у тому числі завершити обмін військовополоненими за формулою «всіх на всіх», включаючи льотчицю Надію Савченко.

Не менш важливим питанням ϵ внутрішньополітична стабільність в Україні. Ми закликаємо політиків припинити розхитувати ситуацію. Неприпустимо, коли з метою піару окремі політичні діячі пропонують то розвивати дипломатичні відносини, то вказують людям, кому до якої церкви ходити. Це однозначно не приведе до громадянського миру.

У Брюсселі ми отримали достатньо чіткий сигнал про те, що політичний бардак та розлад у країні є головними перешкодами для розвитку України. Депутати мають глибоко проаналізувати результати «Українського тижня» в парламенті Європи, особливо в тій частині, яка була присвячена ефективності роботи Верховної Ради. Проте питання, які розділяють українське суспільство, мають бути відокремлені. Ми повинні шукати компроміс і злагоду заради об'єднання і розвитку. Якщо нинішні політики на це не здатні, нехай народ обирає інших.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Мартиняк, група «Воля народу», передає слово Москаленку. Будь ласка.

МОСКАЛЕНКО Я.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ №96, Київська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний український народе! Дуже змістовною і корисною, а найголовніше дуже вчасною була поїздка частини народних депутатів до Брюсселя. Але мені сумно від того, що європейські парламентарії назвали український парламент фабрикою законотворчого сміття. Ми мали б розпочати наші реформи з урахування 52 рекомендацій, запропонованих місією Європарламенту на чолі з шановним паном Коксом. Для кожного, навіть молодого народного депутата, це як буквар для дітей у школі. На превеликий жаль, більшість депутатів у цьому залі так і не зрозуміли своєї ролі в цьому суспільстві. Давайте подивимося на цю ситуацію зі сторони.

Україна — це «Титанік», який, наткнувшись на айсберг, іде на дно. Тоді, коли український народ, який знаходиться на борту цього лайнера, чайними ложками черпає воду, щоб вижити і доплисти до берега, капітан і старпом цього лайнера разом з усією командою б'ються за теплі каюти на ньому. Шановні колеги, скажіть мені, яка різниця, в якій каюті потонути?

Я довго думав над тим, про що сьогодні сказати у своєму виступі. Із тисячі звернень, які до мене надійшли від громадян за останній місяць, я вирішив зачитати вам звернення, написане дуже шанованою мною людиною, яка всі роки незалежності, 25 років, була мером міста Славутич.

«Те, що відбувається зараз, просто не вкладається в здоровий глузд. Під прикриттям реформ йде практично відкритий грабіж українського народу. Величезна допомога наших західних партнерів давала і дає можливість з мінімальними втратами для кожної української сім'ї провести реформи. Замість цього примітивне, абсолютно необґрунтоване, антинародне підвищення тарифів автоматично веде до підвищення цін на всі товари.

Ми ε свідками критичного зниження реальної зарплати, втрати робочих місць, людського відчаю. Величезні суперечності з'явилися

в українському суспільстві, яке вже поділяється не на багатий, середній, бідний класи, а на дуже багатий, з критичним зменшенням середній і дуже бідний класи.

Демократія сьогодення — це інструмент обдурювання, політичної брехні, вседозволеності, духовного занепаду і можливостей маніпуляції суспільством. Сам термін безжалісно експлуатується різними елітами під ширмою реформ. Саме такий стан і створює умови для величезного обурення, протистояння, революційного та радикального настрою народу.

Прошу вас звернутись до всіх колег і зупинити цей безлад, пустопорожню балаканину та злочинну бездіяльність. Схаменіться, запропонуйте суспільству, всім громадянам України, реальний вихід із цього становища.

Насамкінець хочу додати. Напередодні 30-річчя Чорнобильської катастрофи мені соромно дивитися у вічі справжнім героям. Держава не лише забрала в них все, що могла, а практично довела до нуля «святу» медичну допомогу. Тож звертаюся до героїв АТО, народних депутатів, тих, які служать на фронті: можете чітко усвідомити, що держава, яка так себе поводить з чорнобильцями, якщо ми її докорінно не змінимо, так само ставитиметься і до вас.

3 повагою Володимир Удовиченко». Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Бурбак, «Народний фронт». Будь ласка.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (одномандатний виборчий округ №204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні співвітчизники, шановні колеги! Фракція «Народний фронт» заявляє про те, що політична криза має бути подолана негайно. Громадяни втомилися від цього політичного цирку, організованого безвідповідальними політиками, країна не має часу на ці чвари. Частина цих політиків була ініціатором сценарію розвалу країни, створення політичної кризи у 2005 році.

У цьому році вони також намагаються це зробити, але наслідки будуть дедалі гіршими.

Хочу окремо наголосити, що не фракція «Народний фронт» стала ініціатором сьогоднішніх негативних для країни подій. У коаліції «Європейська Україна» ми вели себе чесно, відповідально. За всі наші справи нам не соромно дивитися в очі нашим партнерам по коаліції. Як учасники коаліції ми розраховували і розраховуємо на чесну поведінку колег з коаліції «Європейська Україна».

Не інтриги, не змови, не паплюження одне одного, не дискредитація демократичних сил в очах громадян мали б бути основою нашої діяльності. Усе, що ми чули протягом останнього місяця, це паплюження «Народного фронту», уряду та Прем'єр-міністра. Два роки наша фракція стояла монолітно за те, щоб дати можливість країні змінюватись, коли інші публічно принижували, виступаючи на численних ток-шоу. І ось, нарешті, вчора були почуті наші заклики до Президента і партнерів з найбільшої фракції «Блок Петра Порошенка» щодо партнерського діалогу у пошуку виходу з політичної кризи. Ми вітаємо ініціативу Президента і його фракції взяти відповідальність на себе, запропонувавши кандидатури на посаду Прем'єр-міністра. Хочу нагадати, що Арсеній Яценюк неодноразово публічно, відкрито звертався до «Блоку Петра Порошенка», Президента з тим, щоб вони визначились, чи підтримують вони нинішній уряд, чи пропонують альтернативу.

Ми бачимо два шляхи виходу зі штучно створеної політичної кризи.

Перший шлях. Відновлення діяльності коаліції «Європейська Україна» до форматування уряду, підтримка програми дій уряду, яка, до речі, вже ϵ в публічному доступі, всі можуть з нею ознайомитися, продовження впровадженням реформ.

Другий шлях. Якщо перший шлях неприйнятний, будь ласка, представляйте нового Прем'єра, склад уряду, програму дій уряду, знайдіть 226 голосів, які підтримуватимуть цю програму. Тому що за результатами 2015 року цей парламент спромігся підтримати лише 40 відсотків урядових ініціатив.

Є ще й третій шлях – дочасні вибори, проведення яких призведе до розвалу нашої держави. Розуміємо, що це грає лише на руку країни-агресора.

З огляду на це, фракція «Народний фронт», пропонуючи підтримати чинний уряд, готова розглядати конкретні пропозиції щодо формування нової коаліції, нової програми дій уряду, а також кандидатури нового Прем'єр-міністра та міністрів. Наша фракція готова брати участь у переговорах зі створення нової коаліції, обговорювати пропозиції щодо нового уряду, підтримувати дії проєвропейської парламентської більшості.

Поведінка колег із фракцій «Батьківщина» і «Самопоміч» є безвідповідальною. Ви маєте або повернутися в коаліцію «Європейська Україна», або створити нову коаліцію і взяти на себе відповідальність за ситуацію в країні.

Ми вважаємо, розгортання «тупикового» сценарію, а саме нав'язування відставки діючого уряду з метою створення вакууму виконавчої влади, який буде заповнений випадковими людьми, ϵ неприпустимим. Відставка діючого уряду може бути у разі негайного призначення наступного.

Не забуваймо і про свої обов'язки. Сьогодні ми маємо проголосувати за законопроект щодо спецконфіскації майна, вкрадене бандою Януковича. Сьогодні деякі депутати у своїх виступах наголошували на розстрілах. Сьогодні своїм голосуванням за законопроект №4057 ви покажете своє ставлення до того режиму, за якого після голосування 16 січня 2014 року почалося кровопролиття. Як ви можете зараз спокутувати свій гріх…

Веде засідання Голова Верховної Ради України ГРОЙСМАН В.Б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дотримуйтесь регламенту. Олег Валерійович Ляшко, Радикальна партія. Будь ласка. Колеги, прошу трохи спокійніше.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія. Шановні українські громадяни! Шановні колеги! Ви всій країні кажете, що в нас криза. Ви не знаєте, що таке криза! Якщо хочете побачити кризу, поїдьте в українське село, подивіться, як живуть селяни, за якою ціною вони продають молоко, як годують свої сім'ї. Якщо

хочете побачити кризу, поїдьте українськими містами, запитайте, як живуть пенсіонери, бюджетники. Криза у вас у головах, внаслідок якої реальна криза в кишенях людей.

- 3 1 квітня піднімають на 53 відсотки вартість газу для житловокомунальних послуг! Ціна за тисячу кубометрів газу становитиме понад 10 тисяч гривень! Оце криза! Мільйони людей не мають можливості сплатити за цей газ.
- З 1 березня підняли тарифи на електроенергію на 35 відсотків. Люди, які готують їжу на електроплиті, в тому числі й моя мати, яка запитує мене: «Тепер, що, мені їсти не готувати, бо електроплита золота?». Оце криза, шановні народні депутати! А те, що ви зробили в країні, не криза, а бардак. Те, що ви свої егоїстичні інтереси ставите на перший план, призвело до кризи безвідповідальності, кризи жанру. Так далі продовжуватися не може.

Радикальна партія пропонує такі шляхи подолання цієї кризи: негайно сформувати нову коаліцію, новий уряд, затвердити програму дій нового уряду, бо коли нам пропонують того чи іншого кандидата на посаду міністра, таких собі «котів у мішку», програма дій, виявляється, буде колись, потім, вона таємна, і кожен бачить ту програму дій у своїй кишені. Людям «жрать» нічого, а ви тут місяцями не можете розв'язати проблеми формування уряду і формування програми!

Я вимагаю від вас як від політичного класу, якому люди довірили свою долю, бути відповідальними. Наступіть на горло своїм амбіціям. Занадто високу плату платить українське суспільство і українська держава за вашу, шановні колеги, безвідповідальність, аморальність, цинічність і підступність. Досить дбати про себе, давайте подумаємо про людей, завдяки яким кожен із вас тут сидить! Вони обирали вас не для того, щоб щодня створювати їм кризи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, мають ще виступити від фракцій: «Батьківщина», «Самопоміч», «Блок Петра Порошенка». Хто виступатиме першим?

Юрій Луценко, «Блок Петра Порошенка». Будь ласка.

ЛУЦЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні народні депутати! Шановні слухачі!

Проблема української кризи — це не проблема особистостей. Тезу, яку нав'язували попередні промовці, розповідаючи, що хтось, крім них, ніби створює кризи, хтось, крім них, ніби десь має домовлятися, м'яко кажучи, не відповідає дійсності. Українська урядова криза — це питання відсутності реформ, які підміняються піар-свистом і угодами з олігархами. Саме тому «Блок Петра Порошенка», як й інші фракції, оцінив на незадовільно результати діяльності уряду. Ще раз кажу, у нас немає особистого протистояння з Прем'єр-міністром Яценюком чи з будь-яким міністром. У нас є об'єктивні дані, які свідчать про гальмування або повну зупинку реформ за ключовими напрямами.

Фракція БПП вимагає, щоб негайно, протягом кількох місяців, зробити те, чого не зробили протягом року.

Перше. Деполітизувати і деолігархізувати керівництво найкрупніших державних монополій, де розкрадається ще один державний бюджет. Протягом трьох тижнів, коли парламент не працював, ніхто пальцем не ворухнув у цьому напрямі!

Друге. Реформувати Державну фіскальну службу — очистити митниці від персоналій, котрі грабують український бізнес. За три тижні нічого не змінилося.

Третє. Завершити податкову реформу, припинити маніпулювання нею діловими ділками із фракції, яка щойно тут розливалася співом солов'я про те, що всіх тут треба перестріляти. Наразі нічого не робиться!

Четверте. Залучити фінансування міжнародних фінансових організацій до ключових інвестиційних проектів в Україні. У країні залишились невикористаними 2 мільярди доларів США, бо уряд не працював у цьому напрямі.

Перелік наших вимог можна продовжувати. Але фактом є те, що уряд не справляється із ключовими завданнями оздоровлення країни. Шанс на реалізацію нової політики міг дати технократичний уряд, створений без партійних торгів, без олігархів. Але цю ідею, яку підтримує суспільство, відповідальні політики, західні партнери, вчора фактично було похоронено заявою фракції «Самопоміч» про те, що вона не вступить до будь-якої нової коаліції під будь-який новий уряд. Думаю, своє гасло «Візьми і зроби» після відмови Садового бути Прем'єром, після відмови фракції вступати до будь-якої нової коаліції, слід поміняти на гасло «Здравствуй, кролик, — третий год».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Соболєв, фракція «Самопоміч». Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Партії «Об'єднання «Самопоміч» пропонують посаду Прем'єрміністра, фракції «Самопоміч» пропонують повернутися в коаліцію. Скажу, що ми думаємо з цього приводу.

І Президент України, і партнери по коаліції, на жаль, неодноразово обманювали всіх нас протягом останніх півтора року. Звична практика: запропонувати щось через прес-службу, а далі домовитися вночі і все зробити по-іншому. Тому «Самопоміч» готова до розгляду будь-яких пропозицій, чекає таких простих рішень.

Перше. Призначення незалежного Генерального прокурора, який буде Генеральним прокурором України, а не другом Президента, парламенту.

Друге. Призначення справжньої Центральної виборчої комісії, яка рахуватиме голоси, а не обслуговуватиме, як вона це робить з часів Віктора Януковича.

Третє. Прийняття справедливого закону про вибори, за яким виборець зможе обрати як політичну партію, так і конкретного кандидата в ній за так званою системою відкритих партійних списків.

Що ми бачимо в усіх цих «танцях» навколо прем'єрської посади? Бажання дотанцюватися до осені, бо кожен день перебування на цих посадах приносить конкретні хабарі, конкретні прибутки керівникам держави, а далі купувати на ці гроші округи.

Тому щойно ми побачимо волю ламати олігархічні правила, починаючи від Генерального прокурора і закінчуючи новим законодавством про вибори, ми з задоволенням розглянемо всі інші пропозиції, в тому числі й щодо очолення уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Тимошенко, «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична

партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Учора о 19.30 відбулася зустріч лідерів фракцій з Президентом, Головою Верховної Ради та Прем'єр-міністром країни. Насправді, ні в кого не було жодного сумніву в тому, що криза досягла апогею в країні, треба знаходити вихід із неї. Як виявилося, парламент був відпущений на три тижні на свої хліба виключно для того, щоб закрити питання відставки уряду тритижневою перервою, заспокоїти суспільство, політикум, зробити вигляд, що нічого не відбувається.

Проте протягом цих трьох тижнів підняли вартість електроенергії на 25 відсотків, з 1 квітня вирішили підняти вартість газу для найменш забезпечених верств населення на 53 відсотки, вартість опалення — на 80 відсотків. Протягом цих трьох тижнів Прем'єр-міністр оголосив про приватизацію 1 мільйона гектарів сільськогосподарських земель, Фонд держмайна прийняв рішення про те, щоб із дисконтом у 40-60 відсотків продати об'єкти державної власності, включаючи монополії. Протягом цих трьох тижнів країна побачила електронну переписку між керівництвом НАК «Нафтогаз України» і ПАТ «Укргазвидобування», з якої всі дізналися про торги, які ведуться щодо відмивання грошей на тендерах для НАК «Нафтогазу» і ПАТ «Укргазвидобування». Ви почули хоч одну заяву силових структур з цього приводу? І так живе країна! Або ми виходимо з цього глухого кута, або ні.

Ви знаєте, що в аграрному секторі фермери піднімають страйк. Вони зібралися для прийняття рішення про те, як їм жити далі, бо в них забрали останнє для життя. Ви думаєте, на сьогодні є пакет законопроектів, який покращує життя фермерів і повертає їм нормальну систему оподаткування? Ні! Тому що це нікому не потрібно.

Я хочу, щоб ви подивилися. «Народний контроль», Дмитро Добродомов і команда, які збирають по всій країні підписи за відставку Яценюка. Цими коробками можна заставити сьогодні всю залу Верховної Ради. Сьогодні 90 відсотків людей хочуть цієї відставки. Вся країна вимагає відставки Арсенія Яценюка. Поставте, нарешті, на голосування проект постанови щодо відставки Прем'єр-міністра. Той, хто не проголосує, нехай бере на себе відповідальність за все, що далі відбуватиметься.

Хочу сказати, що на фоні ув'язнення людей, яких катують сьогодні за гратами Кремля – Надя, Сенцов, інші (28 людей), на фоні

десятків тисяч наших героїв, які кладуть своє життя, проливають кров на фронтах, уряд будує мегакорупцію на найвищому державному рівні. Зупиніться! Я прошу зупинитися!

Запрошую всіх депутатів на зачитування вироку Надії Савченко, яке відбудеться 21-22 березня. Я прошу створити спільну команду із представників усіх фракцій і поїхати туди, щоб її підтримати, а в її обличні підтримати боротьбу за справжню Україну (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Я хочу повідомити, що в календарному плані нашої роботи, який був затверджений 28 січня, передбачався тиждень нашої роботи в Брюсселі під час проведення там «Українського тижня», а ще тиждень у комітетах.

Щодо роботи комітетів. Учора на засіданні Погоджувальної ради я дав доручення Апарату Верховної Ради щодо оприлюднення даних про діяльність комітетів, відвідування їх народними депутатами України, щоб інформація була абсолютно відкрита для всіх.

Колеги, вчора на сайті Верховної Ради України був розміщений закон щодо електронного декларування з пропозиціями Президента. Це останній закон, який ми маємо прийняти, щоб українці отримали безвізовий режим. Сьогодні о 9 годині комітет на позачерговому засіданні розглянув даний закон і ухвалив одностайне рішення щодо прийняття закону в редакції, поданій Президентом. Порівняльну таблицю на паперовому носію зараз буде роздано. Я прошу всіх народних депутатів, всіх керівників фракцій і груп запросити депутатів до зали для розгляду саме цього питання. Прошу всіх підготуватися до розгляду.

Шановні колеги, у нас залишилось ще декілька хвилин.

Від карпатських депутатів слово має Валерій Лунченко. Будь ласка, 3 хвилини.

ЛУНЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, дорогі українці! Сьогодні я хотів би закликати вас вшанувати хвилиною мовчання пам'ять воїнів — героїв Карпатської України, які рівно 77 років тому поклали своє життя, виборюючи незалежність нашої країни. Кожен із

нас має пам'ятати, що тоді ті хлопці зі всієї України — Сумщини, Івано-Франківщини, Львівщини, Закарпаття — в підніжжі міста Хуст пролили кров за майбутнє нашої держави, як сьогодні проливають її наші воїни, воюючі в зоні АТО, я переконаний, за майбутнє нашої країни. Якби вони чули чвари про те, як ми, розторговуючи нашими територіями, втрачаємо суверенітет нашої держави, вони цим не пишалися б.

Я хочу закликати всіх нас до єдності. Хочу щоб всі ми пам'ятали, що наші воїни, які загинули 77 років тому, боролись за справжню незалежну європейську Україну. Сьогодні ми маємо честь працювати тут, у цьому залі, з онукою Дмитра Климпуша, командира воїнів Карпатської України, Іванною Климпуш.

Шануймо наших воїнів! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте вшануємо пам'ять воїнів хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання) Дякую. Прошу сідати.

ПАРУБІЙ А.В. Шановні колеги! Послухайте ще одне коротке повідомлення, яке є символічним. Учора минуло два роки від створення першого добровольчого батальйону Національної гвардії. Хлопці прямо з Майдану вирушили колонами до Нових Петрівців, а потім на фронт, продовживши традицію добровольчого руху Січових стрільців і Карпатської України. У нашій залі є депутати — бійці батальйону Національної гвардії імені Кульчицького. Давайте в цю річницю привітаємо наших воїнів — спадкоємців добровольчого руху.

Вітаю, побратими! Вітаю, герої! На Майдані і в АТО ми зупинили Путіна.

Слава Україні! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Переходимо до розгляду проекту закону щодо електронного декларування (№3755), внесений з пропозиціями Президента. Я хочу ще раз наголосити, це останній закон із пакета законів щодо безвізового режиму. Ми його приймемо,

і всі питання законодавчого врегулювання будуть вирішені. Тому це надзвичайно відповідальна позиція.

Оскільки проект внесений Президентом, розглядаємо його за спеціальною процедурою. Я прошу всіх сконцентруватись.

Доповідати даний законопроєкт уповноважено Олександра Данилюка, заступника глави Адміністрації Президента. Співдоповідатиме голова комітету Єгор Соболєв. Будь ласка.

ДАНИЛЮК О.О., заступник глави Адміністрації Президента України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Прийнятий Верховною Радою 16 лютого 2016 року Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей подання службовими особами декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2016 році» (реєстраційний номер 3755) не може бути підписаний Президентом України з огляду на таке.

Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна взяла на себе зобов'язання щодо спрямування зусиль на боротьбу з корупцією, що визнано одним із головних принципів для посилення відносин між Україною та Європейським Союзом.

Відтак, питання запровадження роботи системи подання та оприлюднення відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є вкрай актуальним.

Водночас запропоновані законом підходи щодо вирішення цього питання є недостатньо виваженими та потребують коригування. Зокрема необгрунтовано був піднятий поріг декларування майнових статків, внесені зміни до Кримінального кодексу, які відтерміновують можливість застосування кримінального покарання за навмисно неправдиву інформацію в декларації до 2017 року, підслідність щодо цього злочину виведено з юрисдикції Національного антикорупційного бюро, при цьому системне питання складу злочину та адекватності покарання за нього так і не врегульовано.

Враховуючи вищевикладене, Президент України повернув до Верховної Ради України зазначений закон зі своїми вмотивованими і сформульованими пропозиціями. Зазначені пропозиції були проаналізовані експертами Єврокомісії. На адресу Президента України

надійшов офіційний лист за підписом єврокомісарів Йоханнеса Хана та Дімітріса Аврамопулоса, в якому висловлена позитивна оцінка суті пропозицій Президента до цього закону, а також наполягання на необхідності його прийняття в редакції, запропонованій Президентом, без будь-яких змін. Крім того, пропозиції Президента отримали позитивну оцінку з боку громадської платформи РПР.

Прошу підтримати пропозиції Президента України до вказаного закону. Це дозволить запустити систему електронних декларацій уже цього року, що ϵ важливим елементом системної боротьби з корупцією, та виконати наші міжнародні зобов'язання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, процедурою передбачається 3 хвилини на запитання. Прошу записатися на запитання.

Народний депутат Ленський. Будь ласка. Потім – Кириченко, Ляшко.

ЛЕНСЬКИЙ О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Прошу передати слово Олегу Ляшку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас не виступи, а запитання. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. У мене немає запитань. Фракція Радикальної партії голосуватиме за цей законопроєкт. Але водночає я хочу звернутися до представника Президента, Голови парламенту, колег народних депутатів. Мені дивно чути від представника Президента, що єврокомісари наполягають на прийнятті цього закону без будь-яких зауважень. Ми з великою повагою ставимося до єврокомісарів, проте хотів би нагадати заступнику глави Адміністрації Президента, керівництву парламенту, якщо ви раптом забули: Україна — суверенна незалежна держава, а це — український парламент. І коли ви перетворюєте депутатів на кнопкодавів — ми, бачите, не маємо права обговорювати, щось змінювати, вносити пропозиції, ви принижуєте не мене, навіть, не український парламент, а український народ

і Українську державу. Треба, шановні високопосадовці, на будь-яких міжнародних переговорах відстоювати насамперед національні інтереси України. Національний інтерес України — це боротьба з корупцією, повага до суверенності нашої держави, підписання угод, вигідних для нашої країни.

Наприклад, підписання Угоди про зону вільної торгівлі. Скільки багато ми говорили про неї. І що ми бачимо? Квоти на поставку сільськогосподарської продукції, встановлені цією угодою, принизливі, мізерні: в рік ми маємо право без мита поставляти до Євросоюзу 4 тисячі тонн вівса, 20 тисяч тонн цукру, 15 тисяч тонн курятини, при тому, що виробники з Євросоюзу можуть постачати без обмежень! Покажіть мені, де інтерес України в цьому? Де інтерес наших виробників?

Тому ми наполягаємо на укладанні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Це був виступ, а не запитання. Шановні колеги, час на запитання вичерпаний.

До співдоповіді запрошується голова профільного комітету Єгор Соболєв. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В. Наш комітет сьогодні, вранці, екстрено зібрався для розгляду пропозицій Президента. Ми підтримуємо вето Президента на попередню редакцію закону, за яку закликаємо парламент не голосувати.

Стосовно президентських пропозицій. Доброю ідеєю є запровадження відкритості декларацій вже цього року. За це ми одноголосно виступали і виступаємо. Проте ми просили представника Президента змінити дві пропозиції Президента. Нормою однієї з них фактично запроваджується можливість для посадовців не вказувати вартість дорогих картин, дорогоцінностей. Ми вважаємо, що це є кроком назад порівняно з чинним законодавством. А пропозиція Президента щодо внесення до Кримінального кодексу можливості для судді карати людину, яка набрехала в декларації, не лише тюремним ув'язненням, а й штрафом приблизно від 40 тисяч гривень, викликала дискусії в комітеті. Ми побоюємося, що в наших умовах такі штрафи і будуть, максимум, реальною практикою покарання.

Втім після великих дискусій з громадськими активістами, журналістами, які слідкують за деклараціями, колегами по парламенту, представником Президента, комітет одностайно ухвалив рішення рекомендувати парламенту прийняти пропозиції Президента. В умовах, що склалися, прозорість без покарання краще, ніж покарання без прозорості. Треба прийняти цей закон і перейти до відкритості декларацій всіх посадовців.

Від себе хочу додати таке. Я зібрав усі документи для заповнення декларацій по-новому через так звану систему електронного декларування. Нічого складного чи страшного немає. За часом це зайняло півдня. Страхи про те, що доведеться згадувати, що приніс з війни мій прапрадід, є повністю надуманими. Декларації вимагають від посадовців того самого, що й від посадовців у всьому цивілізованому світі — чесно розкривати свої активи. Давайте приймемо це рішення, і почнемо з себе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, за процедурою мають бути запитання до співдоповідача. Будемо ставити запитання? Тоді прошу записатися на запитання. Будь ласка, 3 хвилини.

Прошу всіх колег зайти до сесійної зали.

Руслан Князевич. Будь ласка, ваше запитання.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). У мене і запитання, і репліка одночасно. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! На превеликий жаль, ні доповідач, ні співдоповідач не сказали головного (прошу уваги!) — цього року всім треба буде здавати дві декларації. Якщо в когось є ілюзія з приводу того, що він не повинен здавати дві декларації, почитайте закон, за який ми маємо голосувати. Звертаю вашу увагу, норма Кримінального кодексу, яка в тому числі зараз уточнюється, набула чинності ще з 1 січня 2016 року. Ті, хто декларує, спочатку нестиме кримінальну відповідальність за паперову декларацію, яку треба подати до 1 квітня 2016 року, а потім — за ту декларацію, яку треба буде подавати після введення електронної системи. Тобто, на превеликий жаль, цей момент не

ув'язаний, хоча треба ув'язати, бо кримінальна відповідальність підв'язувалась під електронне декларування. Якщо цього зараз не зробити, почнуться серйозні маніпуляції, людей притягуватимуть до кримінальної відповідальності заднім числом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для того ми і приймаємо такий закон, який дозволить уникнути всіх цих недоречностей.

Віктор Васильович Чумак. Будь ласка.

ЧУМАК В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №214, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Я хотів би сказати, що закон з пропозиціями Президента, звичайно, кращий, ніж законопроект Денисенка, за який голосувала більшість, норми якого взагалі нівелюють все законодавство протидії корупції.

Але я хотів би сказати про те, що в цьому законопроекті, на мій погляд, є дуже небезпечним. Вводиться подвійна юрисдикція за одне й те саме правопорушення. Тобто за недостовірні відомості, подані в декларації, наступає як адміністративна, так і кримінальна відповідальність. Це залежить від суми, яку не задекларував чиновник, будьяка особа-декларант: від 100 до 250 мінімальних заробітних плат — адміністративна відповідальність, вище 250 мінімальних заробітних плат — кримінальна відповідальність. Ви розумієте, що, повертаючи подвійну юрисдикцію, ми робимо дуже серйозний прецедент, можуть бути дуже серйозні корупційні ризики. Якщо суд або слідчий на свій розсуд прийматимуть рішення щодо того, до якої відповідальності притягнути того чи іншого недобросовісного декларанта, є проблеми і ризики.

Проте в цілому нам треба проголосувати за прийняття цього законопроекту, тому що це мінімально можливий політичний компроміс, який на сьогодні можна досягнути в цьому залі. Тому прошу натиснути зелену кнопку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Борислав Береза. Будь ласка, 1 хвилина.

БЕРЕЗА Б.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ №213, м. Київ, самовисуванець). Єгоре Вікторовичу, доброго дня! Сьогодні, зранку, під час прийняття резолюції щодо цього закону в нас були дуже гарячі суперечки. Я згоден з паном Чумаком, що він кращий, ніж законопроект Денисенка, але щодо його норм є дуже багато запитань.

Наприклад, «повна перевірка декларації полягає у з'ясуванні достовірності задекларованих відомостей, точності оцінки задекларованих активів». Скажіть, хто саме робитиме цю оцінку? Цього не прописано.

Ми розуміємо, що в нас немає іншого виходу. Якщо ми його приймемо, отримаємо те, чого хочете і ви, і я — безвізовий в'їзд до Європи. Але цей закон треба доопрацьовувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Соболєв.

СОБОЛЄВ Є.В. Я хочу сказати, дійсно в цьому законі відкритість передбачена, але механізми відповідальності не описані. Всією перевіркою щодо точності інформації за спроектованим в Україні законодавством має займатися агентство з запобігання корупції, яке, на жаль, протягом півтора року не може створити уряд Арсенія Яценюка. Іде велика боротьба, намагаються наповнити це агентство залежними людьми, але ми разом з громадськістю чинимо опір цьому. Буквально вчора тривало засідання чергової конкурсної комісії, яка шукає сильних кандидатів. На жаль, боротьба між бажанням мати кишенькових людей і бажанням мати людей, що будуть перевіряти декларації, продовжилася. Наш комітет і далі слідкуватиме за тим, щоб ані уряд, ані хто інший не змогли сформувати кишенькове агентство, щоб декларації перевірялися в інтересах всіх, а не лише за принципом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги народні депутати! Я прошу вас зайняти свої місця. Зараз відбудеться надзвичайно важливе голосування, позитивний результат якого може зробити можливим впровадження безвізового режиму з Європейським Союзом для українських громадян.

Сьогодні згадували про боротьбу за Україну, про наших добровольців, які пішли воювати з ворогом на східний кордон прямо з Майдану. Згадаймо з чого починалась Революція гідності: минула влада вирішила не інтегруватись до Європейського Союзу, фактично припинила будь-які процеси з євроінтеграції, тоді люди сказали: «Ні, так не буде!». Сьогодні, коли підписано Угоду про асоціацію, зроблено багато кроків для повернення до європейської сім'ї, залишився один крок українського парламенту — голосування кожного із присутніх, що уможливить зірвати залізну завісу і запровадити безвізовий режим з Європейським Союзом. Шановні народні депутати, сьогодні українське суспільство потребує вашої уваги! (Шум у залі).

Колеги, нагадую, ми зараз розглядаємо питання про впровадження безвізового режиму для українських громадян. Я розумію, що в багатьох із вас є дуже багато своїх справ. Але нас обирали для того, щоб ми концентрувалися на важливому, робили реальні кроки для впровадження рішень. Тому я дуже просив би вас підтримати сьогодні цей закон з пропозиціями Президента. Адже кожен із вас несе персональну відповідальність за ці кроки. Думаю, нікому не буде пробачень за те, що хтось помилився кнопкою або не встиг добігти до свого робочого місця і проголосувати. Сигнальних голосувань не буде. Тому я дуже просив би зараз зайняти свої місця і підготуватися до голосування. Готові?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому проекту закону №3755 з урахуванням всіх пропозицій Президента, повністю узгодженого з нашими європейськими партнерами. Прошу голосувати. Прошу всіх підтримати.

((3a)) - 278.

Рішення прийнято.

Ми прийняли цей закон, зробили потрібний крок. Тепер можна абсолютно об'єктивно сказати, що парламент прийняв усі необхідні рішення для впровадження безвізового режиму для громадян України.

Будь ласка, по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» — 113, «Народний фронт» — 72, «Опозиційний блок» — 0, «Самопоміч» — 20, Радикальної партії — 19, «Батьківщина» — 14, «Партія «Відродження» — 0, «Воля народу» — 13, позафракційні — 27.

Дякую, шановні колеги! Бажаю нам успіхів у впровадженні безвізового режиму. Залишився крок за урядом — створення Національного агентства запобігання корупції.

____

Шановні колеги! Верховною Радою підготовлений проект постанови, в якому йдеться про 52 рекомендації щодо трансформації українського парламенту, які ми напрацювали спільно з Європейським парламентом у рамках «Українського тижня». Проект постанови підписаний всіма керівниками фракцій і груп українського парламенту: Юлією Тимошенко, Максимом Бурбаком, Юрієм Луценком, Олегом Ляшком, Ярославом Москаленком, Віктором Бондарем, Юрієм Бойком, Олегом Березюком, завізований віце-спікером українського парламенту Оксаною Сироїд. Проект має назву: «Про заходи з реалізації рекомендацій щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України» (№4219). Ми можемо його зараз або обговорити, або прийняти. Хоча протягом «Українського тижня» в Європейському парламенті ми широко обговорили ці 52 рекомендації місії Кокса.

Шановні колеги, ϵ пропозиція включити до порядку денного даний проект постанови для прийняття рішення. Це буде база. А далі спільно з Європейським парламентом ми напрацьовуватимемо рішення для впровадження.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного проекту постанови №4219 для прийняття рішення щодо нього. Голосуємо!

(3a) - 256.

Рішення прийнято (Шум у залі).

Та, його вже всі читають багато тижнів. Ви можете на сайті Верховної Ради почитати.

Шановні колеги народні депутати, ми включили проект постанови до порядку денного, а до його розгляду ми повернемося через певний період часу.

_____

Ідемо далі. Шановні колеги народні депутати! Відповідно до порядку денного на сьогодні ми маємо включити до порядку денного проекти законів: «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей звернення в дохід держави грошових коштів, цінностей та доходів від них до ухвалення вироку суду» (№4057) і «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо невідворотності покарання осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини» (№3196) та прийняти щодо них рішення. Я знаю, є багато думок щодо цих законопроектів. Але вчора ми… (Шум у залі).

Шановні колеги, нам треба включити ці проекти до порядку денного для прийняття рішення. Думаю, було б доцільно зараз розглянути ці питання, можливо, прийняти їх за основу, направити в комітети для проведення ретельної роботи з підготовки даних законопроектів до другого читання (Шум у залі).

Шановні колеги, давайте вчинимо так: включимо до порядку денного ці два законопроєкти, для прийняття рішення щодо них, потім розглянемо проєкт постанови щодо ДБР і той, який ми сьогодні включили до порядку денного.

Готові голосувати за включення законопроектів №4057 і №3196 до порядку денного з метою прийняття рішення щодо них? Є узгодження того, щоб прийняти їх лише за основу. Але рішення прийматимемо за результатами обговорення. Усі готові?

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного законопроектів №4057 і №3196. Прошу голосувати.

((3a)) - 177.

Шановні колеги, увага! Послухайте уважно! (Шум у залі). Хвилину! Хвилину! Почекайте! Зараз будемо ще раз голосувати. Куди ви йдете? Колеги, ще раз наголошую, це включення до порядку денного (Шум у залі). Колеги, я прошу всіх зараз мобілізуватись і проголосувати за включення до порядку денного для прийняття рішення, далі, під час розгляду, обміняємося думками. Думаю, ми знайдемо консенсус, приймемо їх за основу, направимо до комітету, де їх доопрацюють, з тим щоб це були якісні закони. Колеги, є розуміння такого підходу?

Юрій Луценко. Будь ласка, ваш коментар щодо цього.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Звертаюсь до депутатів з фракції «Блок Петра Порошенка», інших депутатів з приводу законопроєкту №4057.

Перше. Законопроект однозначно суспільно потрібний, бо доходи від нього спрямовуватимуться на переозброєння армії.

Друге. Законопроект написаний дуже сумнівно, бо пропонується вилучати активи осіб, щодо яких судом не встановлено достатньо доказів для доведення винуватості і справу закрито, або набрав чинності закон, яким скасовується кримінальна відповідальність за діяння, вчинені особою, або інші дуже абсурдні рішення. Як можна забирати майно в осіб, вину яких не доведено?

Тим не менше, законопроект треба зараз поставити на голосування для включення до порядку денного, потім відправити його до профільного комітету, для того щоб перевести дискусію із площини політичних гасел в юридичну площину. Прошу поставити на голосування саме цю пропозицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вважаю, що нормальною і конструктивною пропозицією є включення до порядку денного даного законопроекту для прийняття рішення і його доопрацювання на базі комітету.

Сергій Пашинський. Будь ласка.

ПАШИНСЬКИЙ С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Ви знаєте, 16 січня 2014 року ми блокували спікера Верховної Ради Рибака, щоб він не включив до порядку денного диктаторські законопроекти і не почав громадянської війни. Його заступник Калєтнік виліз через вікно, але мені вдалось до нього пробитися, і я йому сказав, що це початок громадянської війни, за яку він несе персональну відповідальність. Вони розпочали війну! Я хочу сказати, істота, яка тоді була членом фракції Партії регіонів і голосувала своїми «копитами» за диктаторські закони, сьогодні з цієї трибуни розказує, що хтось когось розстрілюватиме.

Шановні друзі, Янукович пограбував країну і його справа, на жаль, живе. Арештовано 2 мільярди коштів, вкрадених у народу України. Даний законопроект розроблений нашими кращими фахівцями

з урахуванням норм подібних законів в 20 європейських країнах. Він є калькою таких європейських законів, зокрема італійського, в якому чітко виписано процедуру фактично спеціальної конфіскації.

Те, про що нам розказують, ϵ повною брехнею. Агенти, незрозуміло кого, розказують про якісь незаконні рішення судів (Шум у залі). Що ви там ниєте, окаєте? Цей законопроект буде прийнятий, хочете ви цього чи ні! Награбовані гроші Януковича будуть повернуті до українського бюджету, туди, звідки їх вкрали!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, займайте свої місця. Зараз будемо голосувати.

Олег Ляшко. Будь ласка, 2 хвилини.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Колеги, я хочу звернутися до всіх, хто сидить у цьому залі: і до тих, хто був у «регіонах», і до тих, хто не був. Згадайте, за що два роки тому проливалася кров тут, у Києві? За що люди віддавали своє життя? За боротьбу проти банди Януковича, проти мафії, проти корупції, проти пограбунку країни. Через два роки немає жодної людини, притягнутої за злочини Януковича, не повернуто жодної копійки до державного бюджету із коштів, вкрадених бандою Януковича!

У мене до кожного із вас є запитання: вам не соромно?! Вам не соромно перед людьми, яким ви обіцяли боротися з корупцією, повернути вкрадені кошти, відновити економіку, дати європейське життя? Тим, хто не підтримує цих законопроектів, очевидно не просто не соромно, а вони не усвідомлюють своєї відповідальності. Два мільярди доларів, вкрадених Януковичем з Державного бюджету України, лежать на рахунках, а ми не можемо їх повернути! Він вкрасти міг, а ми, демократичний парламент, виявляється не можемо повернути гроші до бюджету. Чекаємо, коли повернеться Янукович, щоб повернути йому ці кошти на «блюдечке с голубой каемочкой»? Чи чекаємо рішення «найсправедливішого» Печерського суду, який поверне Януковичу 2 мільярди доларів як законно зароблені? Хто із вас може заробити 2 мільярди доларів? У нас людина за місяць 200 доларів заробити не може! На ті гроші має фінансуватися армія, соціальна сфера, медицина, освіта.

Фракція Радикальної партії закликає голосувати за цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я просив би вас не сваритись з приводу цього питання. Воно не повинно нас роз'єднувати. Включимо до порядку денного, під час розгляду обміняємося конкретними думками щодо цього законопроекту, приймемо його за основу, направимо в комітет, з тим щоб доопрацювати, зробити його таким, щоб відповідав усім стандартам. Лише в такий спосіб ми вийдемо з цієї ситуації. Інакше, ми ніколи до цього питання не дійдемо. Більше того, ви ж розумієте, неприйняття цього законопроекту вигідно тим, хто володіє цими грошима або активами в 1,5 мільярда доларів. Давайте не будемо блокувати це через парламент.

Звертаюсь до депутатів всіх фракцій і груп українського парламенту: «Блок Петра Порошенка», «Народний фронт», Радикальної партії, «Батьківщина», «Партія «Відродження», «Воля народу», «Самопоміч», «Опозиційний блок», а також до позафракційних депутатів з проханням проголосувати за включення до порядку денного цих законопроектів для прийняття рішення щодо них. Під час їх розгляду визначимось, що з ним робити. Керівник фракції Юрій Луценко закликав фракцію проголосувати за включення до порядку денного. Я прошу прислухатися до нього. Це ж лише включення.

 ε правки комітету, який професійно до цього підійшов. Але ми їх розглядатимемо тоді, коли прийматимемо законопроект. Голосуємо? Готові? (Шум у залі). Давайте проголосуємо і підемо далі, бо в нас ще ε багато законопроектів, які треба розглянути.

Колеги, ні в кого немає сумніву щодо того, що 1,5 мільярда коштів Януковича треба забрати на користь українського народу? Правильне рішення про те, у який спосіб це зробити, ми знайдемо в комітеті.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного законопроєктів №4057 і №3196 та прийняття рішення щодо них. Прошу голосувати.

(3a) - 183.

Будь ласка, по фракціях і групах (Шум у залі).

Шановні колеги, оголошую перерву до 12 години 30 хвилин. Запрошую керівників фракцій і груп парламенту на третій поверх для консультацій.

(Після перерви)

ПАРУБІЙ А.В. Шановні колеги народні депутати, прошу заходити до сесійної зали і займати свої робочі місця. Консультації завершилися. Як завжди, компроміс знайдений.

Прошу секретаріат Верховної Ради запросити депутатів до зали, бо в нас недостатньо депутатів для того, щоб приймати рішення. Прошу тих, хто знаходиться в кулуарах, зайти до сесійної зали і зайняти своє робоче місце. Через хвилину продовжуємо нашу роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу.

Надійшла заява від депутатських груп «Партія «Відродження» і «Воля народу», підписана Віктором Бондарем і Ярославом Москаленком, з вимогою замінити оголошення перерви трихвилинним виступом.

Антон Яценко, «Партія «Відродження». Будь ласка, 3 хвилини.

ЯЦЕНКО А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ №200, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний пане спікер! Ви знаєте, що в лютому ми прийняли два дуже гострих і важливих закони щодо повернення фінансового забезпечення з державного бюджету місцевим бюджетам за пільговий проїзд окремих категорій громадян та інших пільг, передбачених законодавством, та щодо фінансування закладів профтехосвіти. Реєстраційні номери законопроектів №4024 і №3830-3. На жаль, досі не маємо позиції Президента — ані вето, ані підписаних законів.

Тому ми звертаємось до Президента України, спікера Верховної Ради з проханням прискорити прийняття рішення щодо цих законів, щоб ми вже мали позицію і могли щось сказати людям. Питання дуже нагальні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Також надійшла заява від фракцій «Батьківщина» і Радикальної партії Олега Ляшка з вимогою замінити оголошення перерви трихвилинним виступом.

Юлія Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Сьогодні біля стін Верховної Ради відбувається непересічна подія - з різних куточків областей України з'їхалися тисячі керівників фермерських господарств. Їх спонукала приїхати сюди відсутність жодної копійки для того, щоб успішно провести посівну. На сьогодні безцінна українська земля обробляється фермерами, з роботою яких виникають різні складнощі, проблеми, над якими здійснюється насилля. Усе це ϵ невипадковим. Їх просто насильно виганяють з землі, для того щоб нею володіли монополісти, ті, хто використовує землю для надприбутків без участі селян. Вони тут, щоб достукатись до сердець народних депутатів. Усі ми знаємо, що серцем України є село, аграрії, які з останніх сил обробляють землю. Так ось вони тут намагаються достукатись до ваших сердець, з тим щоб виправити помилку, яку було допущено під час прийняття Державного бюджету України на 2016 рік, коли великим аграрним монополіям, холдингам дали можливість забрати з бюджету близько 20 мільярдів гривень, а у фермерських господарств забрали останні копійки через руйнацію їх податкової системи. Вони вимагають сьогодні від депутатів повернути їм хоча б те, що в них було. Тому що ані субсидій, ані дотацій, ані державної підтримки наші фермерські господарства не мають.

Я дякую Голові Верховної Ради за те, що він погодився зустрітися з представниками аграріїв та землевласників, дав згоду на розгляд тих питань, які вони піднімають.

Перше. Повернути податкову систему, яка діяла до 1 січня 2016 року.

Друге. Негайно прийняти закон про сімейні фермерські господарства і розробити стратегію підтримки фермерських господарств.

Третє. Негайно розробити законопроект про єдиний податок на землю з подальшим його прийняттям, норми якого дадуть можливість аграріям працювати і мати посильне оподаткування.

Четверте. У жодному разі не виконувати те, про що казав Прем'єр-міністр — не продавати з молотка 1 мільйон гектарів

сільськогосподарської землі. Вони пропонують, щоб ми, народні депутати, розробили стратегію розвитку фермерських господарств, яка ϵ в кожній європейській країні, в кожній цивілізованій країні, яка ма ϵ сільськогосподарську землю.

Я прошу народних депутатів взяти це за головний пріоритет. Це половина України! Це наше благополуччя і наше майбутнє! Прошу всіх долучитися до цієї роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тут мене згадували, тому я маю право на репліку. Хочу всіх поінформувати, що я завжди зустрічався і буду зустрічатися з людьми, у тому числі з фермерами. Загалом протягом останнього місяця я провів багато зустрічей з громадським сектором, експертним середовищем. І ви знаєте, ϵ що послухати і чомусь у них навчитись. Тому завжди треба спілкуватись. Сьогодні я обов'язково зустрінусь з фермерами. Але на зустріч зі мною не потрібно приїжджати всім аграріям. Це можна зробити в нормальний спосіб — просто повідомити, що ϵ необхідність у зустрічі, щоб проговорити ті проблеми, які ϵ , знайти шляхи виходу з тієї чи іншої ситуації.

Шановні колеги, сьогодні ми прийняли останній безвізовий закон. Комітет у своєму поданні просить під час підготовки закону на підпис Голові Верховної Ради для направлення на підпис Президенту врахувати техніко-юридичні правки. Я наголошую на цьому і прошу це врахувати.

Оголошення. Згідно з поданою заявою та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вихід народного депутата України Фірсова Єгора Павловича зі складу депутатської фракції «Блок Петра Порошенка».

Шановні колеги народні депутати України! Щойно я провів нараду з керівниками фракцій і груп, і начебто ми знайшли рішення, щоб зараз включити до порядку денного законопроекти щодо

повернення активів Януковича і прийняти їх за основу. Потім у комітеті це питання доопрацьовуватиметься.

Зараз я надам слово Івану Віннику, щоб він представив нам законопроект №4057, щоб усі розуміли. Бо є багато легенд щодо цього законопроекту, а насправді є речі, які там просто не прописані, хоча всі думають навпаки. Потім я надам слово Юрію Луценку, який ще раз хоче висловити свою позицію щодо цього. Якщо хтось із керівників фракцій захоче виступити, матиме таку можливість.

Іван Вінник. Будь ласка, 3 хвилини.

Колеги, послухайте уважно, бо сьогодні ми маємо прийняти рішення щодо цього питання.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ №184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Дякую, Володимире Борисовичу. Дійсно, треба з'ясувати, що насправді записано в цій законодавчій новелі.

Хто може бути визначений суб'єктом застосування норми, яка пропонується до прийняття? Виключно особи, які вчинили корупційні злочини, пов'язані з привласненням, розтратою майна (стаття 191 Кримінального кодексу України), підозрюються в легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом (стаття 209 Кримінального кодексу України), у створенні злочинної організації (стаття 255 Кримінального кодексу України).

Що ϵ об'єктом звернення в дохід держави? Лише гроші, грошові кошти. Жодним чином не йдеться ані про майно, ані про нафту Курченка, ані навіть про дачі в Монако, які деякі намагаються захистити.

У який спосіб відбуватиметься звернення в дохід держави? Які існують запобіжники? Це стосується тих грошей, наявність яких була встановлена під час досудового розслідування, але їх власника встановити не можна. Тобто гроші знаходяться на рахунку офшорної компанії, заарештовані фінмоніторингом, але не можна викликати відповідну особу у якості свідка для того, щоб її допитати і відповідно змінити процесуальний статус. Така особа є підозрюваною, її оголошують у розшук. Якщо особа не з'являється до слідчого, це є підставою для застосування запропонованих законодавчих норм. Якщо особа з'являється, така норма не може бути застосована. Але особа має

довести, звідки вона взяла ці кошти, чи отримані вони в законний спосіб, чи відповідають задекларованим доходам, які особа мала в певний період часу.

Стосовно оскарження головного принципу права обґрунтованості та пропорційності застосування норм права. Передбачено дворівневу систему оскарження. Рішення про стягнення приймає суд, яке може бути оскаржено в апеляційному порядку. Тобто свої права особа, яка з'явиться і задекларує свої кошти, може оскаржити в суді.

Стосовно європейської практики. Було багато нарікань, що норми законопроєкту не відповідають нормам європейського права. Норма пункту «с» частини першої статті 54 Конвенції ООН проти корупції (2003) закликає держави-учасниці вжити заходів, необхідних для вирішення конфіскації без ухвалення вироку в рамках кримінального судочинства у випадках, коли кримінальне переслідування злочинця неможливе. У нас відповідно до Кримінального процесуального кодексу не можна допитати особу в якості свідка, навіть заочно не можна оголосити їй про підозру, не кажучи про проведення заочного судочинства.

17 вересня 2007 року у зв'язку із загрозливими масштабами корупції Президентом Світового банку та Генеральним секретарем ООН було започатковано реалізацію ініціативи з повернення активів, ключовим елементом якої визнано «конфіскацію поза кримінального судочинства».

І останнє. Щодо Європейського суду з прав людини. Є багато розмов про те, що будь-яка конфіскація, застосована під час досудового слідства, буде оскаржена, кошти будуть повернуті особі через рішення Європейського суду з прав людини. Хочу вам нагадати про справу «Раймондо проти Італії» (22 лютого 1994 року). Рішення Європейського суду з прав людини було на боці держави Італія. Активи мафіозі Раймондо були конфісковані ще під час...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (Шум у залі).

Пам'ятаєте фразу з фільму: «Что вы кричите?». Колеги, чого ви кричите? Не треба кричати!

Юрій Луценко. Будь ласка, ваш виступ.

Під час обговорення законопроекту всі матимете можливість виступити. Без проблем.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Хочу зняти міфи, які зараз лунають у залі щодо законопроекту №4057.

Перше. Законопроект стосується виключно грошей і цінностей. Його норми не поширюються ні на майно, ні на акції, ні на нафту, ні на інші речі, про які говорять у кулуарах. Лише кошти і цінності у вигляді державних цінних паперів.

Друге. Безумовно, помилкою законопроекту є норма про те, що звернення в дохід держави може здійснюватися за умови, якщо підозрювана особа довгий час переховується від органів слідства, та за інших умов. Комітет обговорить, думаю, зробить правильний висновок — вилучить цю норму.

Неправдою ϵ те, ніби щось можуть забрати без суду. Усі рішення прийматиме виключно суд.

Також неправдою ϵ те, що Європейський суд може використати норми такого закону для виграшу в суді на користь Януковича. У супровідній записці до цього законопроекту приводиться дуже велика кількість прецедентів Європейського суду, коли саме так вилучалися кошти, тобто Європейський суд залишав вирок у силі.

Безумовно, законопроект не ϵ досконалим. Але треба припинити політичний мітинг щодо нього, направити його до профільного комітету, де проект зроблять юридично досконалим.

Звертаюсь насамперед до депутатів БПП: будь ласка, давайте відправимо цей законопроект до профільного комітету, який зробить з нього правильний, юридично дієвий закон, норми якого не дадуть жодних підстав для порушення прав людини, котрі, на жаль, тут ще мають місце. Треба зараз проголосувати за цей законопроект, і замість політичного мітингу почати професійну роботу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я закликаю зараз всіх включити даний законопроект до порядку денного для прийняття рішення. Під час його обговорення всі матимуть можливість виступити.

Колеги, займайте свої місця. Ми маємо розв'язати цю проблему, якось її врегулювати, яка триває, напевно, понад півроку. Коли включимо до порядку денного, почнемо обговорювати статті законопроекту предметно, визначимося, як діяти далі. Але є однозначне рішення того, що це може бути прийнято лише за основу. Крапка. Інших

рішень сьогодні бути не може, бо законопроект потрібно доопрацювати, щоб він був ефективним. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного законопроєктів №4057 і №3196 та прийняття рішення щодо них. Прошу голосувати.

(3a) - 200.

Шановні колеги, давайте ще раз (Шум у залі).

Колеги, була дуже конструктивна пропозиція: включити законопроекти до порядку денного. Я просив би всіх колег народних депутатів підтримати цю пропозицію. Під час обговорення визначатимемося постатейно.

Колеги, не розходьтеся. Думаю, зараз будуть голоси. Займіть свої місця. Депутати «Народного фронту», залишайтесь біля трибуни (Шум у залі). Ми зараз побачимо, скільки дадуть голосів інші фракції. Якщо потрібно, «Народний фронт» повернеться на місця і проголосує.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного законопроєктів №4057 і №3196 та прийняття рішення щодо них. Прошу голосувати. Голосуємо без «Народного фронту». Вони підключаться в процесі голосування. Нам треба максимум голосів.

(3a) - 162.

Шановні колеги народні депутати, за наполяганням народних депутатів нам потрібно провести додаткові консультації.

На превеликий жаль, ранкове засідання Верховної Ради України оголошується закритим. О 16 годині ми продовжимо нашу роботу. Просив би всіх керівників фракцій забезпечити стовідсоткову явку депутатів на вечірньому засіданні, яке розпочнемо з розгляду законопроектів щодо спецконфіскації коштів Януковича, та попрацювати з колегами народними депутатами, щоб ми змогли проголосувати за включення до порядку денного даних законопроектів та прийняти рішення щодо них. Буду вдячний за ваше розуміння.

Дякую.

ЗАЯВИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ ЩОДО ГОЛОСУВАННЯ

До Голови Верховної Ради України **ГРОЙСМАНА В.Б.** звернулися із заявами народні депутати України:

ЛЕЩЕНКО С.А. (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»): «Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо прийняття в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей подання службовими особами декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2016 році» (№3755) з урахуванням пропозицій Президента України».

ЛУК'ЯНЧУК Р.В. (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»): «Під час поіменного голосування щодо прийняття в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей подання службовими особами декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2016 році» (№3755) з урахуванням пропозицій Президента України моя картка не спрацювала з технічних причин.

Прошу врахувати мій голос «за» в результатах голосування щодо прийняття цього законопроекту».